

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต
ของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง : กรณีศึกษากะเหรี่ยงหมู่บ้านสบอมแฮด หมู่ที่ 18
ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย ศ.ต.อ.ณัฐพงศ์ แสงรักษาวงศ์

สาขา การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

กลุ่มวิชา ถิ่นนาคคศึกษา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประชัน รักพงษ์
กรรมการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ เลี้ยวศิริพงศ์
กรรมการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา มัชฌมบุญ

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประชัน รักพงษ์)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ เลี้ยวศิริพงศ์)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา มัชฌมบุญ)
.....กรรมการ
(อาจารย์อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

.....รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ศิริบุญมา)
วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2547

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต
ของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง : กรณีศึกษากะเหรี่ยงหมู่บ้านสบอมแฮด หมู่ที่ 18
ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : ศ.ต.อ.ณัฐพงศ์ แสงรักษาวงศ์

สาขา : การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจัน รักษพงษ์	ประธานกรรมการ
: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ เลี้ยวศิริพงศ์	กรรมการ
: ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา มัชฌมบุรุษ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต
ของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง : กรณีศึกษากะเหรี่ยงหมู่บ้านสบอมแฮด หมู่ที่ 18 ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย
จังหวัดเชียงใหม่ โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน
ชาวกะเหรี่ยง ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยง และศึกษา
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของชาวกะเหรี่ยง ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม
และวัฒนธรรม ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างชุมชนกะเหรี่ยงหมู่บ้าน
สบอมแฮด หมู่ที่ 18 ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ทั้งหมด 50 คน ซึ่งได้แก่
ผู้นำหมู่บ้าน แยกเป็นผู้นำตามท้องที่ทางราชการแต่งตั้งได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำ
ตามธรรมชาติ ได้แก่ ผู้ประกอบพิธีกรรมประจำหมู่บ้าน ผู้เฒ่าผู้แก่ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ
รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐ เขาวชน และผู้รู้ในท้องถิ่น

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทางด้านวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตของชาวกะเหรี่ยง
เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เป็นผลมาจากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ เนื่องจากชุมชน
ชาวกะเหรี่ยงได้เข้าไปปฏิสัมพันธ์กับสังคมภายนอกมากขึ้น โดยปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของ
ชาวกะเหรี่ยง ในด้านการเมืองการปกครอง ชาวกะเหรี่ยงได้รับเอาวิธีการปกครองของทางราชการ
ไทยทั้งหมด เนื่องจากปัจจัยทางด้านการเป็นคนไทย ซึ่งกะเหรี่ยงรุ่นใหม่จะมีการสำนึกความเป็น

ชาติพันธุ์เพียงแต่ความรู้สึกนึกคิดที่ผู้เป็นบิดามารดาหรือเครือญาติแจ้งให้ทราบเท่านั้น แต่โดยสถานภาพแล้วจะเป็นคนไทยตั้งแต่เกิด

ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของชาวกะเหรี่ยง ด้านระบบการปกครอง ในหมู่บ้านที่ได้รับเอาระเบียบแบบแผนของทางราชการมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นผลจากการกระจายอำนาจการปกครองเข้าสู่ท้องถิ่น ทำให้ระบบการปกครองหมู่บ้านแบบดั้งเดิมหมดไป และมีสภาพความเป็นอยู่ตามแบบคนไทย นอกจากนั้นชาวกะเหรี่ยงยังมีการทำการเกษตรเพื่อการค้า ซึ่งเป็นผลมาจากการรับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต และได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐ รวมถึงการได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น ตลอดจนได้รับการสนับสนุน ความช่วยเหลือจากองค์กรเอกชนด้านการเผยแพร่ศาสนา รวมถึงความสัมพันธ์กับชุมชนอื่น ทำให้ชาวกะเหรี่ยงรับเอาวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตจากการปฏิสัมพันธ์นั้น ไปปรับเปลี่ยนกลายเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของตนเอง

The Title : Social and Cultural Factors Affecting Changes in the Karen Lifestyle :
: A Case Study of Ban Sop-Om-Haed, Moo 18, Tumbol Omkoi,
Amphoe Omkoi, Chiang Mai Province

The Author : Pol. Sgt. Nattapong Saeng-ragsawong

M.A. Degree Program : Research and Community Development

Thesis Advisors : Asst. Prof Prachan Rakpong Chairman
: Asst. Prof. Prasit Leowsiripong Member

ABSTRACT

This research is aimed to study the social and cultural aspects which are factors that have caused changes the cultural aspects in the Karen community at Ban Sop-Ohm-Haed Moo 18, Tumbol Omkoi, Amphoe Omkoi, Chiang Mai. It is also to study the impact on the changes of the lifestyle of these Karen people in political, economic, social and cultural aspects. The data are collected by interviewing. The sampling population consists of 50 people in the community who are village leaders divided into two kinds of leaders : the ones that are appointed by government authorities consisting of the village headmen and the assistant village headmen; the others are the natural leaders consisting of the leaders of the performances of customs and rituals in the villages, the revered elderly people including government officials, youths and wise men in the community

The findings are as follows : The cultural aspects of the Karen lifestyle have changed by the impact of cultural and economic changes because the Karen people have more interaction with the outsiders. For the impact of the Karen lifestyle in political aspects, they have accepted every aspect that is imposed by the government because of the notion of being Thai citizens. The Karen people of the young generation are aware of being ethnic only of the fact that they have been told by their parents and relatives. They have had status of being Thai since they were born.

The impact on the changes of the Karen lifestyle in the governing system in the villages in caused by the government policy of decentralization. The traditional system has gone. Karen people lead their life as Thai people. Moreover, they grow crops for a trading purpose by bringing in modern technology for their agricultural production and they are also promoted by the government. They have a better chance for fundamental education. They are also helped by religious non-government organizations, and they interact with other communities. All these factors have changed in lifestyle of the Karen.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจัน รักษ์พงษ์ ประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ เลี้ยวศิริพงศ์ อาจารย์อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ จินตนา มัชฌมบุรุษ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนกระทั่งการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คุณเบญจมาศ แสงรักษาวงศ์ (พลสุวรรณ์) และคุณณัฐพร พัฒนพลชัย ที่สนับสนุนทุนการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณนายจเล ชอบหัตถกรรมและครอบครัว พี่น้องชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านสบอมแฮด หมู่ที่ 18 ตำบลอมก๋อย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล เป็นอย่างดี ส่งผลให้การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จง่ายขึ้น

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ร.ต.อ. เทพวิฑูรย์ นางข้าวไท พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ที่มีส่วนช่วยเหลือการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ เป็นรูปเล่มสมบูรณ์

ส.ต.อ.ณัฐพงศ์ แสงรักษาวงศ์